

Matematik C

1 Ilinniartitsissutip inissisimanagera

Ilinniartitsissut tigussaasumit avissaartitsinermik, isumaliortaatsimut naleqquttunik eqqarsarnermik isumaliutersuutinillu tunngaveqarpoq, ilaallutillu periaasionermut ajornartorsiutinillu suliaqarnermut periutsit arlalissuit. Ilinniartitsissummi periusissiorneq sulinermilu ajornartorsiutinik aaqqiineq aqputigalugit atuagarsorluni atornerqarsinnaasunillu sammisanik suliarineqartarput.

2. Ilinniartitsissummi siunertat

Ilisimasat piginnaasallu

Ilinniartut taaguutinik imatut ilisimasaqartigissapput ilinniartitsissummilu suleriaatsinik atuinermi piginnaasaqartigissallutik, ulluinnarni inuunermi, inuiaqatigiinni pinngortitamilu pissutsinik matematikkimut tunngasunik paasinnissinnaallutik, atuisinnaassallutik attaveqaqateqarsinnaassallutillu. Ilinniartitsisutini assigiinngitsuni ajornartorsiutinik paasinninnissamut, oqaasertalersuinissamut suliarinninnermullu matematikkip qanoq iliorluni tapersiisinnaaneramik paasisimasaqassapput.

Ilkkagaqartarnermi sulinermilu piginnaasat

Matematikkip ajornartorsiutinik aaqqiinermi nutaaliornermilu sakkuuneramik paasinninnissamut ilinniartut suliaqarfimmi tunngavissaqassapput. Ilinniartut ilinniartitsissutip imarisaani periarfissat pillugit paasisimasaqassapput. Ilinniartut namminneq ilkkagaqarnissaminut akisussaaqataassapput aammalu ingerlaqqiluni ilinniagaqarneq matematikkimik tunngaviusumik qaffasissuseqartumik ilaqartoq naammassisinnaajumallugu naammattunik piginnaasaqassallutik.

Inuttut inuillu akornanni attaveqaqatigiittarnermi piginnaasat

Ilinniartut ulluinnarni tunngasuni matematikki paasisinnaassavaat atorsinnaassallugulu aamma ataatsimoorlutik ingerlatat misissuiffiusut ajornartorsiutinillu aaqqiiffiusut aqputigalugit aaqqiissutissanik namminneq nassaarsinnaassallutik. Tassunga tunngatillugu allat matematikkimik atuisarnerat ilinniartut isummerfigisinnaassavaat.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Kulturimut inuiaqatigiinnullu tunngatillugu matematikkip inissisimanagerata misiginissaanut paasinissaanullu tunngavittut ilinniartut suliaqarfimmi tunngavissaqassapput. Ilinniartut inuiaqatigiinni kikkut tamat oqartussaaqatigiiffianni akisussaaaffimmik tigusinissaq sunniuteqarnerlu siunertaralugit matematikkip nalilersuilluni atornerqarsinnaaneramik isummersinnaassapput.

3. Ilikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Ilikkagassatut anguniakkat

Ilinniartut uku piginnaalissavaat:

- a) formelit ajornanngitsut suliarisinnaassavaat, tassunga ilanngullugit oqaatsit ilisarnaatinik imallit oqaatsinut pissusissamisoortunut nutsersinnaassallugit, illuatungaanullu,
- b) naatsorsueqqissaarnermi periutsit atorlugit kisitsisit suliarisinnaassaavaat aammalu angusat inerniliinerillu ingerlateqqissinnaassallugit,
- c) geometrimi ajornartorsiutit nassuiarsinnaassavaat aqqissinnaallugillu,
- d) assigiinngiarnertut akornanni pissutsinik allaaserinninnissamut periaatsit ajornanngitsut suliarisinnaassavaat, periaatsillu taamaattut annertussusiat oqallisiginnaassallugit,
- e) ulluinnarni inuunermi inuiaqatigiinnilu matematikkip atorneqarnera pillugu ilisimasat ingerlateqqissinnaassavaat aamma
- f) matematikkimi ajornartorsiutit aalajangersimasut aqqiiviginissaannut IT-mi sakkut atorsinnaassavaat.

3.2 Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnerit

Ilinniartitsissutip imarisai pingaarnerit ukuupput:

- a) kisitseriaatsit tulleriinnilersornerat, periutsit nalilersuutit ajornanngitsut atorlugit ligninginik naatsorsuineq, procentinik ernianillu naatsorsuineq, potensit, røddit logaritmillu,
- b) paasineqarsinnaasut (assigiinngiiaartut) ataatsimoortinneqanngitsut ataatsimoortitallu atorlugit naatsorsueqqissaarnerit allaaserinninnerillu takutitsissutit, tassunga ilanngullugit grafikki atorlugu allaaserinninneq, kvartil it aamma middeltalit,
- c) pingasunik teqqullit assigiimmik teqqullit imminnut atanerannik naatsorsuinerit, pingasunik teqqullinnik sornilluunniit trigonometri atorlugu naatsorsuinerit,
- d) assigiinngiiaarnerit imminnut ataneri – taassuma ataani formelit taaguutaat aamma grafikkil suliarineqarnerat aammalu grafikkimi periutsit atorlugit ligninginik suliaqarneq,
- e) titarnerit narlorissut atuuffianni, eksponentit atuuffianni aamma potensit atorneranni tunngaviumik atorneqarsinnaanerit grafikinillu suliaqarneq, tassunga ilanngullugu atuuffinnut taakkununga kinguariaataanni periaatsit.

3.3 Illassutitut ilinniakkat

Ilinniartut taamaallaat pingaarnertut ilinniakkat atorlugit ilikkagassatigut anguniakkat angusinnaassanngilaat. Matematik C-mi illassutitut ilinniakkat, tassunga ilanngullugit ilinniartitsissutitut allanut suleqatigiissitsineq, ilinniartitsissummi tiimit amerlassusaasa 10 procentit missaaniissapput. Pingaarnertut ilinniakkat atassuteqartinneqalissapput itisilerneqarlutillu, suliaqarfimmi ilisimasat annertusissallugit aammalu sumiiffinni kissaatigisat atuarfinnillu ataasiakkaanik isiginninniarneq inissaqartinneqassapput. Illassutitut ilinniakkani ilaatigut ilaassapput ilinniartitsissutini allani pissarsianik kisitsisinik suliaqarneq. Illassutitut ilinniakkat pingaarnertut ilinniakkatulli Kalaallit Nunaanni nunanilu tamani pissutsinut sapinngisamik annertunerpaamik atassuteqartinneqassapput

4. Ilinniartitsinerup aaqqissuunneqarnera

4.1 Ilinniartitsieriaatsimi periutsit

- a) Ilinniartitsinerni ilinniartut ilinniakkani qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigineqassapput.
- b) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitsisut ilinniartullu akornani ilikkagaqartarnermi oqaloqatigiittarnerattut sapinngisamik isikkulerlugu.
- c) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartitsieriaatsit assigiinngitsut paarlakaajaanneqassallutik.
- d) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniartut soqutigisaat pisariaqartitaallu isiginiarneqassallutik, taamaalilluni ilinniartut ilinniartitsissutip pissanganartuuneranik, naleqquttuuneranik soqutiginaruuneranillu misigisaqarnissamut periarfissinneqassallutik.
- e) Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq ilinniagaqarnerup ingerlanneqarnerani sammisanilu ineriartortitsinermi ilinniartitsissut siuariarfiussalluni, tassa ilinniartitsissummi oqaatsit oqariartaatsillu ineriartorfiussallutik, taamaalilluni ilinniartut namminneerlutik suleriaaseqarnissamik ajornakusoortunillu eqqarsartarnissamut piffissap ingerlanerani sungiusarneqassallutik.
- f) ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut annertunerpaamik attuumassuteqalersillugu.

Ilinniartut matematikkimi ajornartorsiutinik suliassanillu namminersorlutik suliaqarnerat ilinniartitsinermi qitiussaaq.

Matematikkip atuuffii annertuumik pingaartinneqassapput, aammalu ilinniartitsinermi tunngaviit matematikkimi periutsit taakku ajornartorsiutini assigiinngitsorujussuarni qanoq atorneqartarnerannik ilinniartunik paasisitsisut atorneqassapput.

4.2 Suleriaatsit

Ilinniartitsinermi suleriaatsit assigiinngiiaartut ilinniagaqarnermi ilinniartunik peqataalersitsisut toqqarneqassapput, ilinniartullu nammineersinnaassusiannut piumasaqaatit annertusiarortinneqassallutik. Ilinniakkanut tunngatillugu assigiinngiiaartitsisoqassaaq, kisiannili ilinniartut assigiinngiiaassusiat, taakku ilikkariaaseqartarnerat pisariaqartitaallu aamma annertuumik isiginiarneqassapput. Ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik siulliullugu oqaasillit aappaattullu oqaatsit isiginiarneqassapput. Suleriaatsini ilinniartitsissummilu piumasaqaatini aamma ilinniartut nammineersinnaasusianut piumasaqaatini siuariartortoqassaaq.

Suleriaatsit imatut aqqissuunneqassapput ilinniartut klassimi ilinniartitsinermik, ataasiakkaarluni sulinermik, marlukkaarluni suleqatigiikkuutaarlunilu sulinermik paasisaqartillugit. Suliniutinik suliaqarneq sammisanilu suliassat ilinniartitsinermut nalinginnaasumik ilaassapput, ilinniartitsissutini immikkuullarissuni imaluunniit ilinniartitsissutit allat suleqatigiissutigineqarneranni. Sammisanik suliniutinillu suliaqarneq piffissani paarlakkaanneqassapput, taakkunani aqqissuussamik ilisimasat ilanngunneqassallutik.

Oqaluttariarsorluni saqqummiineq allattariarsorlunilu sulineq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik oqariaatsinillu atuinerat annertusarniarlugu aamma ajornakusoortunik eqqarsaateqarsinnaassusiisa qisuariartarnerisalu ineriartornerannut tapersiissutitut ilinniartitsinermut ilaassapput. Allattariarsorluni sulinermut ilaassapput kisitsinermi suliassat, ajornartorsiutinik aaqqiineq, suliniutini nalunaarusiat aamma allattariarsorluni sulinerit allat, tassunga ilanngullugit ilinniartitsinermut atatillugu sammisanik nassuiaaneq annikinnerusoq. Sulineq ilinniartitsinertut angerlarsimaffimmilu ilinniarnertut ingerlanneqassaaq.

IT ilinniartut taaguutinik ilisimasaqalernermit ajornartorsiutinillu aaqqiinermik sulineranni ikiuutitut ilanngunneqassaaq. Aqqissuussinermit ilaavoq naatsorsuinermit, paasisutissanik annertunerusunik suliaqarnermit aammalu grafirik ataatsimut isiginnilerniarluni IT-p atorneqarneranik sungiusarneq.

4.3 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik aammalu ilinniartitsissummi oqariaatsinik paasinnittarnerat atuisarnerallu aqqissuussamik ineriartortinneqarluni. Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsissutit siulianni oqaatsinik oqariaatsinillu ilinniartut piffissap ingerlanerani paasinnilluarsinnaatikkiartortillugit atuisinnaallu artikkiartortillugillu.

4.4 Ilinniartitsissutitut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq piffissap ilaani suliaqarfii akornanni sulisoqartarluni aammalu ilinniartitsissutitut allani ilisimasaqarfinnik sanilliussisoqartarluni.

5. Nalilersuineq

5.1 Ingerlaavartumik nalilersuisarneq

Ilinniartitsissummi ilikkagassatut anguniakkat suliaqarfiullu imarisai ingerlaavartumik nalilersuinermut tunngaviupput.

Ilinniartunik ataasiakkaanik nalilersuinermi ulluinnarni ilinniartitsinermi allattariarsorlunilu sulinermi ilinniartut sulinerat suliaqarfimmilu qaffasissusiat aallaaviussapput. Ilinniartut sulinerisa suleriaasiisalu allangortinnissaannik pisariaqatitsisoqarneranik nalilersuineq nalilersuinermi tunngaviussaaq, tassunga ilanngullugu ilinniartut allanik suleqateqarnerat.

Ataatsimut nalilersuinermi ulluinnarni ilinniartitsineq aallaaviussaaq. Tassani ilinniartitsisup ilinniartullu ataatsimut nalilersussavaat suleriaatsit aaqqiivigineqarnissaannik allangortinnissaannillu pisariaqatitsisoqarnerasoq, taamaalilluni ilinniartitsissummi ilikkagassatut anguniakkat anguneqarsinnaalissallutik.

5.2 Misilitseriaatsit

Suliassat misilitsinnginnermi ilinniartunit ilisimaneqartussat tunngavigalugit oqaluttariarsorluni misilitsittoqassaaq. Suliassat tamarmik immikkut qulliunerusunik sammisamik imaqaassapput apeqqutinillu aalajangersimasumik amerlassusilinnik imaqaassallutik. Suliassat katillutik pingaarnertut ilinniakkanik ilassutaasumilu ilinniakkanik imaqaassapput. Suliniummik suliaqarnej sammisallu tunngavigalugit suliart ilinniartut nalunaarusiaat taakkununga atasut suliassanut ilanngunneqassapput.

Piareersarnissamut minutsit 24-t missaanni piffissaliisoqassaaq, piffissarlu soraarummeerfik soraarummeertumut ataatsimut minutsit 24-t missaaniissaaq.

Misilitsinneq marloqiusaavoq. Misilitsinnerup immikkoortua siulleq tassaavoq apeqqutinut suliassamiittunut akissutinik soraarummeertup saqqummiinera, soraarummeertitsisumillu itisiliilluni apeqquteqartoqassalluni. Immikkoortup aappa suliassami qulliunerusumik sammisaq aallaavigalugu soraarummeertup soraarummeertitsisullu oqaloqatigiinnerattut ingerlanneqassaaq.

Atortut ikiuutit tamarmik atorneqarsinnaapput, inimi piareersarfimmi inimilu soraarummeerfimmi

5.3 Nalilersuinermi tunngaviit

Allattariarsorluni oqaluttariarsorlunilu mitsilitsinnermik nalilersuineq soraarummeertup ilinniartitsissummi anguniakkanik qanoq annertutigisumik angusinera tunngavigalugu pissaaq.

soraarummeertup pisinnaasai uku pingaartinneqassapput:

i) matematikkimi sammisanik nassuiaaneq,

j) ilinniartitsissummi oqaatsinik periutsinillu atuineq aamma

k) ilinniakkanik ingerlatitseqqiineq.

Oqaluttariarsorluni saqqummiinermik ataatsimut nalilersuineq tunngavigalugu karakteriliisoqassaaq.